MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesi - 2

1. Bir yola ait bakış açımız yokuş aşağı inerken ve yokuş yukarı çıkarken aynı değildir.

Herakleitos'a ait bu ifadelere bakıldığında, anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Belli bir ölçü içerisinde ateş ile maddeler karşılıklı olarak birbirlerine dönüşürler.
B) Her şeyin temelinde; madde ve maddenin şekil almış formları bulunur.
C) Varlık, algılayan bilincin yönelimine göre farklı doğruluk değeri alabilir.
D) Varoluş süreci, düzen görünümünde olsa da rastlantısallık taşır.
E) Her şey değişir, değişim evrenin varoluş sürecini yansıtmaktadır.

2. Pythagoras, varlığın ne olduğuna dair kendisinden önceki doğa filozoflarının arkhe açıklamaları yerine, soyut diyebileceğimiz bir akıl yürütmeyle cevap vermek istemiştir. Sayıların içinde mükemmellik olduğunu iddia etmiş, "Bir"den yola çıkarak varlığı açıklamıştır. Evrendeki düzeni, uyumu, oran ve ölçüyü akıl yürütmeyle, sayılar üzerinden anlatmaya çalışmıştır.

Pythagoras'ın bu düşüncelerini aşağıdakilerden hangisi doğru ifade eder?

A) Evrenin temelindeki düzen kadar düzensizlik de vardır.
B) Soyut bir akıl yürütme yerine, günlük deneyimler önemlidir.
C) Değişim bir yanılgıdır.
D) Doğal olanla ideal olanı birleştirmiş durumdadır.
E) Arkhe'yi soyut bir bakışla; uyum, denge ve sayılar üzerinden açıklar.

3. Elealı Zenon, felsefe tarihinde, paradokslar üzerine yaptığı yorumlarla tanınmaktadır. Mekanın sonsuz sayıda bölünebilirliğine göre düşünürsek; bir ok, hiçbir zaman hedefine ulaşamaz. Hiçbir zaman bir tavşan, kaplumbağayı belli bir zaman aralığında geçemez. Gördüğümüzden emin olduğunuz algılar ve buna dayalı genellemelerimiz bizi yanıltmaktadır.

Buna göre Zenon'un temel düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hareket ve mekan yoktur.
B) Çokluk bir yanılgıdır, gerçeğe akılla ulaşılır.
C) Her şey değişir, değişmeyen tek şey değişimdir.
D) Varlık maddesel nitelikte atomdan oluşmaktadır.
E) Varlık yoktur, olsa bilinemez, bilinse de aktarılamaz.

4. Mutluluk, insanın yaptığı doğru eylem sonucunda duyacağı iç huzurdur.

Sokrates'e göre iç huzura ulaşmanın temelinde yer alan ölçüt aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ölçülü olmak
B) Acıdan kaçınmak
C) Sade bir hayat yaşamak
D) Bilgelik erdemine sahip olmak
E) Çağının değerlerini reddetmek

5. Aristoteles'e göre her şeyin orta yolu insan için iyi ve erdemli olandır. Orta yol, herhangi bir şeyin ne fazlasını ne de azını istemektir.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi Aristoteles'in bu görüşüne uygundur?

A) Acıkan doymam, susayan kanmam sanır.
B) Kazma elin kuyusunu, kazarlar kuyunu.
C) Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur.
D) Damdan düşen, halden bilir.
E) Alçak yerde yatma sel alır, yüksek yerde yatma yel alır.

6. "Hiçbir şey var değildir.
Var olsa da bilinemezdi.
Bilinse de başkasına aktaramazdık."
diyen Gorgias aşağıdaki akımlardan hangisini savunuyor olabilir?

A) Materyalizm
B) Entüisyonizm
C) Dogmatizm
D) Nihilizm
E) Pozitivizm

7. "Herhangi bir şey bana nasıl görünüyorsa benim için öyledir, sana nasıl görünüyorsa senin için de öyle... Üşüyen biri için rüzgar soğuktur, üşümeyen içinse soğuk değildir." **diyen Protagoras'ın düşünceleri aşağıdaki yargılardan hangisiyle uygunluk gösterir?**

A) Doğru bilgi mümkündür.
B) Doğruluğun ölçütü insandır.
C) Tüm bilgiler doğuştan gelir.
D) Doğru bilgiye şüphe ile ulaşılır.
E) Deneyimler ile doğru bilgiye ulaşılabilir.

8. MÖ. 5.yy'da Sofistlerle birlikte bilginin kendisi şüphe ve eleştiri konusu olmuş; insanın nesneleri kendisinde olduğu gibi bilip bilemeyeceği tartışılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin cevap aradığı sorulardan biri haline gelmiştir?

A) Varlığın ilkeleri nelerdir?
B) Evrenin ana maddesi nedir?
C) Bilimsel bilginin değeri nedir?
D) Doğru bilgi elde edilebilir mi?
E) Değişmeyen, kendisiyle özdeş kalan şeyler var mıdır?

9. Her şey üzerine birbirine zıt iki söz söylemenin mümkün olduğunu söyleyen Protagoras için önemli olan herhangi bir şeyi ispat etmek değil, karşıdakini ikna etmektir.

Protagoras'ın bu görüşü bilgi felsefesinin aşağıdaki hangi kavramına işaret etmektedir?

A) Evrensellik
B) Empirizm
C) Rölativizm
D) Rasyonalizm
E) Tümel uzlaşım

10. Bazı şüpheci düşünürler, duyularımızın bizi aldatabileceğinden yola çıkar. Örneğin su dolu bardağın içindeki kaşığı kırık gibi algılarız. Duyularımız bizi ara sıra aldatıyorsa, her zaman aldatıyor olabilir. Bu durumda her şeyden şüphe edilebilir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Bilgilerimizin kaynağı akıldır.
B) Zeka ve iç güdü sezgiyi oluşturur.
C) Bilgilerimiz sadece duyu verileri ile elde edilmez.
D) Bilgi fenomenlerin içinde saklıdır.
E) Algılarımız bizi yanıltıyorsa doğru bilgiye ulaşılamaz.

11. Phyrrhon'a göre aynı şey farklı insanlara, farklı şekillerde görünür. Aynı bal bir kimseye tatlı, bir başkasına acı gelebilir. Hatta aynı suyu bir elim sıcak, diğer elim soğuk algılayabilir. Ben suyun sıcak mı yoksa soğuk mu olduğunu bilemem.

Phyrrhon'un bu görüşleri aşağıdaki yargılardan hangisiyle çelişir?

A) Tüm bilgimizden şüphe etmeliyiz.
B) Varlık hakkında doğru bilgiye ulaşılamaz.
C) Duyu verileri insandan insana farklılık gösterir.
D) Şeyler hakkında kesin bir yargıya varamayız.
E) Görünüşlerin ötesindeki gerçekliğin kendisine ulaşılabilir.

12. Septiklere göre;
- İnsanlarda bazı yapısal farklılıklar vardır.
- Duyu organlarının getirdiği bilgiler insandan insana farklılık gösterir.
- Özneyi etkileyen koşullar farklıdır.
- Nesnenin yeri, uzaklığı duyuma etki eder.
- Yasaların, gelenek ve göreneklerin insanların üzerinde farklı etkileri olur.

Buna göre bilgi edinmede septiklerin tutumu aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

A) Otoritelere güven duymak
B) Yargıda bulunmaktan kaçınmak
C) Bilimsel bilgiyi doğru kabul etmek
D) Kuşkuyla apaçık bilgiye ulaşmak
E) Duyumlardan gelen bilgiye güvenmek

